

Rapport
Opleidingsbeoordeling volgens Beperkt Kader

Master Sociologie

Rijksuniversiteit Groningen

Inhoud van het verslag

1. Samenvatting van de beoordeling	2
2. Proces van beoordeling	4
3. Gegevens over de opleiding	6
4. Bevindingen, overwegingen en beoordeling per standaard.....	7
4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten	7
4.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	10
4.3 Standaard 3: Toetsing	12
4.4 Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	14
5. Overzicht van beoordelingen.....	15
6. Aanbevelingen.....	16

1. Samenvatting van de beoordeling

Het visitatiepanel heeft de opleiding Master Sociologie van de Rijksuniversiteit Groningen beoordeeld aan de hand van het beperkte kader voor de opleidingsbeoordeling van 20 december 2016 van de NVAO. In deze samenvatting geeft het panel de voornaamste overwegingen weer die tot deze beoordeling hebben geleid.

Het panel ziet de doelstellingen van de opleiding als valide en relevant. De studenten worden met name geleerd vraagstukken wetenschappelijk en beleidsgericht te analyseren. Het panel ziet de toepassing van de structurerende principes van de opleiding, zijnde het generieke PTOB-model en het specifiek voor deze opleiding geldende OMOP-model. Het panel waardeert de vijf specialisaties die de opleiding aanbiedt. Het panel beveelt wel aan het profiel van de opleiding in termen van de samenhang tussen de genoemde modellen en de vijf aangeboden specialisaties te verhelderen. Omdat de fase van de Probleemstelling van het PTOB-model minder duidelijk in de opleiding blijkt, raadt het panel aan dit onderwerp sterker naar voren te brengen. Dat kan leiden tot het explicieter formuleren van sociologische vragen. Het panel heeft kennisgenomen van de vergelijking van deze opleiding met opleidingen in Nederland en in het buitenland. Het panel beveelt aan deze vergelijking verder uit te diepen, opdat de opleiding beter op ontwikkelingen in het academische veld aan kan sluiten. Het panel stelt vast dat de studenten worden voorbereid op posities in het relevante beroepenveld.

Het domeinspecifieke referentiekader Sociologie dat de opleidingen Sociologie in Nederland gezamenlijk hebben opgesteld, is in de ogen van het panel een overtuigende beschrijving van het domein. Het panel prijst het initiatief van de opleidingen in Nederland om tot dit kader te komen en het resultaat dat de opleidingen daarin hebben bereikt. Het panel stelt vast dat de opleiding met dit kader overeenstemt.

De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn volgens het panel een gepaste operationalisering van de doelstellingen en stemmen overeen met het niveau van de master.

De toelatingseisen, de toelatingsprocedure en de voorlichting zijn adequaat. Het panel is positief over het pre-masterprogramma maar beveelt aan een gelijke uitgangspositie te scheppen voor de studenten van de eigen Bachelor en de studenten die het pre-masterprogramma hebben gevolgd door kwalitatieve methoden en technieken van onderzoek in het pre-masterprogramma op te nemen.

Het curriculum van de opleiding is afgestemd op de beoogde leerresultaten. Het panel beschouwt het curriculum als inhoudelijk naar behoren. Het curriculum is gestructureerd en samenhangend. Het panel waardeert de balans van algemene vakken en specialisatievakken. Het curriculum biedt voldoende aandacht voor theoretische verdieping. Het panel waardeert de stage als voorbereiding op de beroepspraktijk. De studenten hebben ruime mogelijkheden om onderzoek in hun specialisatie te doen.

Het panel beschouwt de docenten als goede docenten en goede onderzoekers. De docenten zijn vakinhoudelijk, onderzoekmatig en didactisch goed gekwalificeerd. Het overleg tussen de docenten is intensief. Omdat de werkdruk hoog is, beveelt het panel aan deze te bewaken.

Het onderwijskundig concept van de opleiding en de werkvormen sluiten volgens het panel goed aan op de signatuur van de opleiding en bevorderen de studie van de studenten. De student-docentratio en het aantal contacturen in de opleiding zijn gunstig. De voorlichting en de studiebegeleiding zijn naar

de waarneming van het panel goed ingericht. Het panel ziet de studeerbaarheid van de opleiding als gepast. De cijfers voor de uitval en het studierendement van de opleiding voldoen.

Het panel acht het beleid van de opleiding inzake toetsing en examinering naar behoren. Ook is het panel te spreken over het toezicht op de toetsing en examinering door de examencommissie.

Het panel is positief over de toetsvormen in de vakken, die overeenstemmen met de leerdoelen van de vakken. Het panel heeft waardering voor de verschillende vormen van toetsing. Alhoewel de opleiding maatregelen ter zake heeft genomen, beveelt het panel aan de individuele component in de toetsing bij groepsopdrachten explicieter te benoemen en te beoordelen.

Het proces van begeleiding van de stage en Masterscriptie is naar behoren ingericht. De beoordeling van de scriptie komt op betrouwbare wijze tot stand, doordat de scriptiebegeleider en de referent daarbij zijn betrokken. Zij voeren de beoordeling aan de hand van een beoordelingsformulier uit. Het panel beveelt wel een transparante procedure aan om te waarborgen dat de scriptiebegeleider en de referent onafhankelijk tot een beoordeling komen. Ook raadt het panel aan de beoordelingsformulieren van het Masterscriptie volledig te doen invullen door de scriptiebegeleider en de referent. Het panel steunt het streven van opleiding en Examencommissie om tot één uniform beoordelingsformulier voor de scriptie te komen.

Het panel vindt dat de opleiding passende maatregelen heeft genomen om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te waarborgen. Deze maatregelen dragen bij aan de validiteit van de toetsen, de betrouwbaarheid van de beoordelingen en de transparantie van de toetsing. Het panel is van mening dat de opleiding een goed evenwicht bewaart tussen toezicht op de toetsing en examinering en de bureaucratische last, die daarmee gemoeid kan zijn.

Het panel acht de Masterscripties van een voldoende niveau. Het panel kan zich vinden in de cijfers die door de examinatoren gegeven zijn. Het panel heeft geen van de onderzochte scripties als onvoldoende beoordeeld. In sommige scripties kan de reflectie op de methodologie sterker zijn. Het panel heeft waardering voor de sociaalpsychologische micro-fundering in de scripties maar wil ook pleiten voor meer aandacht voor de micro-macrolink. Het panel beveelt daarom aan het sociologisch karakter van de scripties te bewaken. Het panel bepleit daarnaast om bij primaire dataverzameling de dataverzameling binnen de Masterscriptie te laten toetsen door de Ethische Commissie.

De opleiding bereidt de afgestudeerden goed voor op de verschillende aspecten van de beroepspraktijk van belang zijn. Het panel is van oordeel dat de afgestudeerden van de opleiding de beoogde leerresultaten van de opleiding hebben bereikt. Het panel vindt dat de opleiding de studenten goed voorbereidt op posities binnen het domein van de opleiding.

Het panel dat de beoordeling van de opleiding Master Sociologie van de Rijksuniversiteit Groningen heeft uitgevoerd, komt tot het oordeel voldoende voor deze opleiding en adviseert de NVAO een positief besluit over de accreditatie van de opleiding te nemen.

Rotterdam, 12 april 2019

Prof. dr. A. Need
voorzitter

drs. W. Vercouteren
secretaris

2. Proces van beoordeling

Evaluatiebureau Certiked VBI heeft het verzoek ontvangen van de Rijksuniversiteit Groningen een beoordeling uit te voeren van de opleiding Master Sociologie met het oog op de accreditatie van de opleiding door de NVAO. De beoordeling is uitgevoerd op basis van het beperkte kader voor de opleidingsbeoordeling van 20 december 2016 (Staatscourant nr. 69458).

In het kader van de visitatiegroep WO Sociologie waarvan de opleiding deel uitmaakt, is over de gewenste samenstelling van het panel gesproken. De samenstelling van het visitatiepanel voor de beoordeling van deze opleiding is mede daarop gebaseerd.

Na overleg met de instelling heeft Certiked de beoogde leden van het visitatiepanel uitgenodigd in het panel zitting te nemen. De panelleden hebben daarop positief geantwoord. Het panel bestond uit de volgende personen:

- Prof. dr. A. Need, hoogleraar Sociologie en Publiek Beleid, Faculty of Behavioural, Management and Social Sciences, Universiteit Twente (voorzitter);
- Prof. dr. C.W.S. Monden, professor of Sociologie en Demografie, Departement Sociologie, University of Oxford, Verenigd Koninkrijk (panellid);
- Prof. dr. J. de Haan, senior onderzoeker Cultuur, Media en Technologie, Sociaal en Cultureel Planbureau (panellid);
- E.N. Verschuur, student Bachelor Sociologie, Universiteit van Amsterdam (student-lid).

Als procescoördinator/secretaris namens Certiked trad op drs. W. Vercouteren.

Certiked heeft namens de opleiding de samenstelling van het panel ter goedkeuring voorgelegd aan de NVAO. De NVAO heeft haar goedkeuring verleend.

De procescoördinator van Certiked heeft ter voorbereiding op de visitatie een bezoek gebracht aan de opleiding. Bij die gelegenheid is tussen de vertegenwoordigers van de opleiding en de procescoördinator gesproken over de opbouw en de structuur van de zelfevaluatie en de onderwerpen die daarin aan de orde zouden moeten komen. Ook is over de agenda van het locatiebezoek van gedachten gewisseld. Tot slot is de planning van de werkzaamheden ter voorbereiding op het locatiebezoek doorgenomen.

Tijdens het proces van voorbereiding voorafgaande aan het locatiebezoek is geregeld contact geweest tussen de opleiding en de procescoördinator om zaken meer in detail op elkaar af te stemmen. De activiteiten zijn uitgevoerd zoals in de planning afgesproken is. De opleiding heeft de agenda voor het locatiebezoek goedgekeurd.

De opleiding heeft een lijst met eindwerken van de afgestudeerden van de afgelopen twee studie jaren toegezonden. Daaruit heeft de procescoördinator vijftien eindwerken geselecteerd. De selectie was gebaseerd op de verdeling van cijfers die met de verdeling van de cijfers in de oorspronkelijk aangeboden lijst overeenkomt.

De voorzitter van het visitatiepanel en de procescoördinator hebben voorafgaande aan het locatiebezoek met elkaar gesproken. Daarbij is het profiel van de voorzitter van visitatiepanels doorgenomen. De voorzitter is over het profiel ingelicht en heeft zich dat profiel eigen gemaakt. Ook hebben de voorzitter en de procescoördinator over de aanpak van de visitatie gesproken. Zij zijn daarbij tot afspraken over de taakverdeling gekomen.

De voorzitter en de leden van het panel hebben tijdig voorafgaande aan het locatiebezoek de zelfevaluatie met de daarbij behorende bijlagen van de opleiding ontvangen. In de zelfevaluatie was een hoofdstuk van de studenten opgenomen. De expertleden binnen het panel hebben ook een aantal van de geselecteerde eindwerken toegezonden gekregen.

De procescoördinator heeft de panelleden benaderd om hen in te lichten over het proces van visitatie en hen uit te nodigen hun voorlopige bevindingen en de vragen die zij aan de vertegenwoordigers van de opleiding zouden willen stellen, te verzamelen en toe te sturen. De leden van het panel hebben dat gedaan. Voorafgaande aan het locatiebezoek heeft het panel een intern overleg gevoerd. Daarbij hebben de panelleden hun voorlopige bevindingen uitgewisseld, hun bevindingen over de eindwerken onderling gedeeld, de opgestelde vragen doorgenomen en aan de hand van de agenda het locatiebezoek voorbereid.

Het locatiebezoek aan de opleiding vond plaats op 10 december 2018. Het bezoek is verlopen conform de vooraf vastgestelde agenda. Het panel heeft op de dag van het locatiebezoek met alle geledingen van de opleiding kunnen spreken, zijnde de vertegenwoordigers van het Faculteitsbestuur, het management van de opleiding, leden van de Examencommissie, docenten en examinatoren van eindwerken, studenten en alumni. Vertegenwoordigers van de opleiding en het visitatiepanel hebben een ontwikkelgesprek gevoerd, gericht op de mogelijke verdere ontwikkeling van de opleiding.

Kort voor het locatiebezoek bleek dat het student-lid als gevolg van ziekte niet in de gelegenheid was het locatiebezoek bij te wonen. Het panel heeft intern besloten het locatiebezoek toch af te leggen. De opleiding is daarover geraadpleegd. De opleiding heeft laten weten in te stemmen met het doorgang laten vinden van het bezoek, ook al was het student-lid daarbij niet aanwezig. Het student-lid heeft wel de zelfevaluatie en bijlagen van de opleiding bestudeerd. Zij heeft ook ten volle geparticipeerd in de schriftelijke voorbereiding van het bezoek en heeft ook vragen voor het bezoek ingediend. Het student-lid heeft na het bezoek het visitatierapport doorgenomen en van commentaar voorzien. Haar is de mogelijkheid geboden aanvullende informatie over het bezoek op te vragen bij de panelleden en bij de secretaris.

In het besloten overleg aan het einde van het locatiebezoek heeft het panel de bevindingen gewogen en de overwegingen opgesteld op basis van het informatiedossier, de bestudeerde eindwerken en de gevoerde gesprekken. Vervolgens is het oordeel voor de verschillende standaarden en voor de opleiding als geheel opgesteld. Aan het einde van het locatiebezoek is dit oordeel op hoofdlijnen aan het management van de opleiding kenbaar gemaakt.

Na het locatiebezoek heeft de secretaris een conceptrapport van bevindingen, overwegingen en conclusies opgesteld. De leden van het panel hebben daarop hun commentaar gegeven. Nadat de secretaris deze opmerkingen had verwerkt, heeft hij het conceptrapport voor feitelijke onjuistheden aan de opleiding voorgelegd. Na verwerking hiervan is het definitieve rapport aan de vertegenwoordiger van het College van Bestuur van de instelling verzonden.

3. Gegevens over de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

Naam opleiding in Croho: M Sociologie
Oriëntatie en niveau opleiding: Master Wetenschappelijk Onderwijs
Aantal studiepunten: 60 EC
Afstudeerrichtingen: Sociologie van Criminaliteit & Veiligheid
Sociologie van Gezondheid, Welzijn & Zorg
Sociologie van Arbeidsrelaties & Levensloop
Politiek, Maatschappij en Beleid
Social Networks in a Sustainable Society
Locatie: Groningen
Variant: Voltijd
Taal: Nederlands en Engels
Registratienummer in Croho: 21PC-66601

Administratieve gegevens van de instelling

Naam instelling: Rijksuniversiteit Groningen
Status instelling: Bekostigde instelling
Instellingstoets kwaliteitszorg: Voldaan

4. Bevindingen, overwegingen en beoordeling per standaard

4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

De opleiding Master Sociologie is een opleiding van de Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen. De decaan van de Faculteit is formeel eindverantwoordelijk voor de organisatie en de kwaliteit van alle opleidingen van de Faculteit. De vice-decaan heeft Onderwijs echter in zijn portefeuille. De opleidingsdirecteur stuurt de opleiding aan en wordt daarin terzijde gestaan door de opleidingscoördinator. Het onderwijs wordt verzorgd door de docenten van de Afdeling Sociologie binnen de Faculteit. De opleidingscommissie, die bestaat uit docenten en studenten, adviseert het opleidingsmanagement over de kwaliteit van de opleiding. De Examencommissie voor de opleiding ziet toe op de kwaliteit van de toetsing en examinering van de opleiding.

De opleiding stelt zich tot doel studenten op te leiden tot academisch opgeleide sociologen, die in staat zijn maatschappelijke vraagstukken wetenschappelijk en beleidsgericht te analyseren en deze kennis en vaardigheden weten toe te passen op een specifiek beleids- en/of praktijkveld. De nadruk in de opleiding ligt op het zelfstandig door studenten uitwerken en uitvoeren van onderzoek en het zelfstandig ontwerpen en analyseren van beleid. De opleiding maakt gebruik van het sociologische PTOB-model (probleemstelling, theorievorming, onderzoek en beleid) om structuur te geven aan de doelstellingen en het curriculum. Daarnaast richt de opleiding zich op de analyse van sociale welvaart en het effect daarop van sociale ordes in de samenleving, zijnde Overheid, Markt, Organisaties en Primaire sociale relaties (het OMOP-model). Binnen het PTOB-model ligt het accent op het beleid. Methodologisch is de opleiding gericht op zowel kwantitatieve als kwalitatieve methoden en technieken van onderzoek.

De opleiding biedt vijf afstudeerrichtingen of specialisaties aan. Deze bevinden zich op het gebied van criminaliteit en veiligheid, gezondheid, welzijn en zorg, arbeidsrelaties en levensloop, politiek, maatschappij en beleid en sociale netwerken. Deze specialisaties kunnen worden beschouwd als specifieke gebieden waarop het onderzoek en het ontwerp en de analyse van het beleid toegepast worden.

De doelstellingen van de opleiding stemmen overeen met het Domeinspecifiek Referentiekader Sociologie. De opleidingen Sociologie in Nederland hebben dat referentiekader opgesteld. In het kader zijn de doelstellingen van de opleidingen en het te bereiken eindniveau van de opleidingen voor zowel de bachelor als de master verwoord.

De opleiding is vergeleken met opleidingen in Nederland en in het buitenland. De opleiding in Groningen is verwant met die in Utrecht en in Nijmegen. Net als deze opleidingen legt zij de nadruk op de theorie-gestuurde en empirisch-kwantitatieve benadering van de sociologie. De opleiding in Groningen sluit goed aan bij vooraanstaande opleidingen in het buitenland.

De studenten worden opgeleid om de arbeidsmarkt te betreden en functies binnen het domein van de opleiding te bekleden. Functies waarvoor de studenten worden opgeleid, zijn met name beleidsadviseur en beleidsonderzoeker. De opleiding biedt ook de educatieve master Maatschappijleer aan. Een aantal studenten kiest voor deze master.

De opleiding heeft de doelstellingen geoperationaliseerd in de beoogde leerresultaten. Samengevat omvatten de beoogde leerresultaten van de opleiding dat afgestudeerden (1) beschikken over sociologische inzichten uit verschillende, theoretische invalshoeken voor de analyse van pro-sociaal gedrag en voor de theoretische analyse van beleid bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken, (2) het vermogen hebben om zelfstandig sociologisch wetenschappelijk onderzoek te ontwerpen en te verrichten, dat in één van de deelgebieden van de sociologie op een theoretisch en methodologisch gevorderd niveau te doen, en om zelfstandig op de sterke en zwakke punten en de praktijkimplicaties van dat onderzoek te reflecteren en (3) beschikken over kennis van en praktijkervaring op het gebied van de gekozen specialisatie. Deze drie centrale leerresultaten zijn uitgewerkt in een reeks van leerresultaten die daar in meer concrete termen invulling aan geven.

Om het niveau van de master van de beoogde leerresultaten aan te tonen heeft de opleiding een overzicht gemaakt van de relaties tussen de beoogde leerresultaten en de Dublin descriptoren voor het niveau van de master.

Overwegingen

Het panel onderschrijft de doelstellingen van de opleiding en ziet deze als valide en relevant. Het panel typeert de opleiding als onderzoekgericht, empirisch, analytisch en beleidsgericht. De studenten wordt met name geleerd vraagstukken wetenschappelijk en beleidsgericht te analyseren. Het panel ziet de toepassing van de structurerende principes van de opleiding, zijnde het generieke PTOB-model en het specifiek voor deze opleiding geldende OMOP-model. Het panel waardeert de vijf specialisaties die de opleiding aanbiedt, omdat deze de studenten de mogelijkheid bieden om hun theoretische en methodologische kennis en vaardigheden op een specifiek gebied toe te passen. Het panel beveelt wel aan het profiel van de opleiding in termen van de samenhang tussen het PTOB-model, het OMOP-model en de vijf aangeboden specialisaties te verhelderen. Omdat de fase van de Probleemstelling van het PTOB-model minder duidelijk in de opleiding blijkt, raadt het panel aan dit onderwerp sterker naar voren te brengen. Dat kan leiden tot het explicieter formuleren van sociologische vragen.

Het domeinspecifieke referentiekader Sociologie dat de opleidingen Sociologie in Nederland gezamenlijk hebben opgesteld, is in de ogen van het panel een overtuigende beschrijving van het domein. Het panel prijst het initiatief van de opleidingen in Nederland om tot dit kader te komen en het resultaat dat de opleidingen daarin hebben bereikt. Het panel stelt vast dat de opleiding met dit kader overeenstemt.

Het panel heeft kennisgenomen van de vergelijking van deze opleiding met opleidingen in Nederland en in het buitenland. Alhoewel deze mede bijdraagt aan de internationale vergelijkbaarheid van de opleiding en aan de verduidelijking van het profiel ervan, bepleit het panel deze vergelijking verder uit te diepen, opdat de opleiding beter op ontwikkelingen in het academische veld aan kan sluiten.

Het panel stelt vast dat de studenten worden voorbereid op posities in het voor deze opleiding relevante beroepenveld.

De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn volgens het panel een gepaste operationalisering van de doelstellingen. De beoogde leerresultaten stemmen overeen met het niveau van de master.

Beoordeling van de standaard

Op grond van de bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 1, Beoogde leerresultaten als voldoende.

4.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Standaard 2. Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Het aantal instromende studenten in de opleiding is gemiddeld ongeveer 40 tot 50 studenten per jaar. De toelatingseisen tot de opleiding zijn een afgeronde opleiding Bachelor Sociologie van één van de Nederlandse universiteiten. Aspirant-studenten met een diploma in een andere discipline of een hbo-diploma kunnen instromen na de voltooiing van het pre-masterprogramma (60 EC), dat voor de helft bestaat uit theoretische vakken en voor de andere helft uit methodologische vakken. Ongeveer 60 % van de instromende studenten heeft een Bachelor Sociologie, terwijl 40 % het pre-masterprogramma heeft doorlopen. Er zijn ook enkele internationale studenten. De Toelatingscommissie Sociologie beoordeelt de aanvragen. De studenten zijn te spreken over de voorlichting door de opleiding.

De totale studielast van de opleiding is 60 EC en de nominale studieduur van de opleiding is één jaar. De opleiding heeft een overzicht overgelegd waaruit af te leiden is dat in het curriculum alle beoogde leerresultaten verantwoord zijn. Het eerste semester van het curriculum bestaat uit in totaal zes vakken. Drie van deze vakken behoren tot de voor alle studenten verplichte beleidskern. Deze vakken behandelen achtereenvolgens theorieën van pro sociaal gedrag, theoretische grondslagen van beleidsadviesing en de evaluatie van de effecten van beleid. Daarnaast volgen de studenten twee vakken in één van de vijf aangeboden specialisaties. Eén van de specialisaties is Engelstalig. Het zesde vak *Onderzoeksforum* bereidt voor op het Afstudeertraject en wordt afgesloten met het afstudeerplan, dat dient als plan voor de daaropvolgende stage. Het Afstudeertraject bestrijkt het tweede semester. In de stage (10 EC) voeren de studenten een opdracht in het werkveld uit en komen aldus in aanraking met de beroepspraktijk. De studenten worden aangezet om de stage te verbinden met de *Masterscriptie* en de tijdens de stage voorbereidingen voor de scriptie te treffen. De Masterscriptie (20 EC) is het eindwerk van de opleiding. De scriptie is een individueel uit te voeren onderzoeksproject, gewoonlijk binnen de door de student gekozen specialisatie.

Er is in totaal 3,1 fte aan docenteninzet beschikbaar voor de opleiding. Van deze totale inzet betreft 2,0 fte vast aangestelde docenten. Daarnaast zijn 1,1 fte tijdelijke docenten bij de opleiding betrokken. Het gaat om 18 vaste en tijdelijk aan de opleiding verbonden docenten in verschillende rangen waaronder die van hoogleraar. Bijna alle docenten doen onderzoek. De vaste docenten binnen de opleiding behoren tot de Afdeling Sociologie van de Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen. Deze docenten zijn onderzoeker binnen het domein van de sociologie. Een groot aantal van hen participeert in het landelijke ICS-onderzoeksnetwerk. De docenten betrekken hun onderzoek bij hun colleges. Ongeveer 90 % van de docenten is gepromoveerd. Ook ongeveer 90 % van hen beschikt over een Basiskwalificatie Onderwijs (BKO). De docenten komen elke zes weken bijeen om het onderwijs te bespreken. De docenten met wie het panel heeft gesproken, ervaren de werkdruk als hoog ondanks de toename van de inzet de afgelopen jaren. De studenten zijn zeer tevreden over het onderwijs dat de docenten verzorgen en over de toegankelijkheid van de docenten.

Het onderwijskundige concept van de opleiding is gericht op het bevorderen van de zelfstandigheid van de studenten, opdat zij de wetenschappelijke kennis kunnen toepassen, kritisch kunnen reflecteren op hun eigen en andermans werk en kunnen functioneren als academisch professional. De student-docentratio van de opleiding bedraagt 14/1 (39 studenten en 2,8 fte inzet van docenten). De colleges zijn kleinschalig. In de vakken in de beleidskern is de groepsgrootte in de hoorcolleges 50 studenten

en in de werkcolleges 15 tot 20 studenten. In de specialisatievakken is de groepsgrootte 5 tot 15 studenten. Het aantal contacturen in het eerste semester is tussen 10 en 12 uur per week. In het tweede semester is sprake van individuele begeleiding. De werkvormen zijn hoorcolleges, werkcolleges, responsiecolleges, praktische oefeningen en colloquia. De studenten wordt aan het begin van de opleiding een beeld gegeven van de opleiding en de specialisaties daarbinnen. De opleiding doet daar veel aan. De studenten kunnen een beroep doen op de studieadviseur bij vragen of problemen. De uitval onder de studenten is ongeveer 5 % tot 10 %. Het studierendement van de opleiding ligt op ongeveer 30 % na één jaar en op ongeveer 75 % tot 80 % na twee jaar.

Overwegingen

Het panel acht de toelatingseisen en de toelatingsprocedure adequaat voor deze opleiding. Het panel is te spreken over de voorlichtingsactiviteiten. Het panel is positief over het pre-masterprogramma maar beveelt wel aan een gelijke uitgangspositie scheppen voor de studenten van de eigen Bachelor en de studenten die het pre-masterprogramma hebben gevolgd door kwalitatieve methoden en technieken van onderzoek in het pre-masterprogramma op te nemen.

Het curriculum van de opleiding is afgestemd op de beoogde leerresultaten. Het panel beschouwt het curriculum als zijnde inhoudelijk naar behoren. Het curriculum is voldoende gestructureerd en is ook samenhangend. Het panel waardeert de balans van algemene vakken en vakken in de specialisaties. Het curriculum biedt voldoende aandacht voor theoretische verdieping. Het panel waardeert de stage als voorbereiding op de beroepspraktijk. De studenten hebben ruime mogelijkheden om onderzoek in hun specialisatie te doen.

Het panel beschouwt de docenten als goede docenten en goede onderzoekers in het domein van de opleiding. De docenten zijn vakinhoudelijk, onderzoekmatig en didactisch goed gekwalificeerd. Het overleg tussen de docenten is intensief. Omdat de werkdruk hoog is, beveelt het panel aan deze te bewaken.

Het onderwijskundig concept van de opleiding en de werkvormen sluiten volgens het panel goed aan op de signatuur van de opleiding en bevorderen de studie van de studenten. De student-docentratio en het aantal contacturen in de opleiding zijn gunstig. De voorlichting en de studiebegeleiding zijn naar de waarneming van het panel goed ingericht. Het panel ziet de studeerbaarheid van de opleiding als adequaat. De cijfers voor de uitval en het studierendement van de opleiding voldoen.

Beoordeling van de standaard

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 2, Onderwijsleeromgeving als voldoende.

4.3 Standaard 3: Toetsing

Standaard 3. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.
--

Bevindingen

De opleiding hanteert regels en richtlijnen voor de toetsing en examinering. Het toezicht op toetsing en examinering is in handen van de Examencommissie.

De in de opleiding gebruikte toetsvormen sluiten aan op de leerdoelen van de vakken. Vakken kunnen één toets hebben of worden afgesloten met twee of meer toetsen die samen het eindcijfer bepalen. De toetsvormen zijn onder andere schriftelijke tentamens, opdrachten, essays en mondelinge presentaties. Bij groepsopdrachten geven de studenten elkaar feedback maar is de beoordeling in handen van de examinerator. Het cijfer bij groepsopdrachten voor de individuele groepsleden is mede afhankelijk van hun inzet.

De studenten sluiten de opleiding af met het Afstudeertraject waarin zij een stage doen en de Masterscriptie schrijven. In de stage voeren de studenten een opdracht in het werkveld uit, die aansluit op hun specialisatie en die hen voorbereidt op de scriptie. De studenten sluiten de stage af met een inhoudelijk gericht stageverslag en een op beroepsmatige en persoonlijke ontwikkeling gericht reflectieverslag. De Masterscriptie is het afsluitende, kwalificerende eindwerk. De studenten worden daarin begeleid door de scriptiebegeleider, zijnde een staf lid binnen de gekozen specialisatie. Aan het einde van de stage en voor het begin van de scriptie dienen de studenten de scriptieopzet in te leveren, die door de scriptiebegeleider en de referent goedgekeurd moet worden. Aan het einde beoordelen beiden het werk en komen tot een gezamenlijke beoordeling. Als de scriptiebegeleider en de referent geen overeenstemming bereiken, dan wordt de beoordeling door een derde examinerator uitgevoerd.

De opleiding en de Examencommissie hebben gezamenlijk maatregelen genomen om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van toetsing en examinering te waarborgen. De Examencommissie benoemt de examineratoren, die gewoonlijk een vaste aanstelling moeten hebben. De Examencommissie benoemt ook de referenten bij de Masterscriptie om een voldoende onafhankelijkheid tussen de scriptiebegeleider en de referent te waarborgen. Daarnaast stemt de Examencommissie in met mogelijke externe scriptiebegeleiders, iets dat overigens zelden voorkomt. De examineratoren van de vakken rapporteren aan de Examencommissie over de toetsen binnen deze vakken. Deze rapporten zijn de gebundelde beschrijving van het verloop en de uitvoering van de toetsing. Bij tentamens houdt de rapportage onder meer de collegiale toetsing van het af te nemen tentamen en een cijferanalyse in. Bij andere toetsvormen moeten de examineratoren rapporteren over de organisatie daarvan en over de individuele beoordeling bij groepsopdrachten. De Examencommissie controleert de rapportages en bespreekt deze met de examineratoren. Een lid van de Examencommissie leest ook elk van de Masterscripties. De studenten worden voor het afnemen van de toets ingelicht over de toetsvorm, de aard van de vragen en de beoordelingscriteria. Hen worden voorbeeldtentamens ter beschikking gesteld. Alle Masterscripties worden op plagiaat gecontroleerd. De Examencommissie behandelt gevallen van fraude en plagiaat. Het aantal gevallen is overigens beperkt.

Overwegingen

Het panel acht het beleid van de opleiding inzake toetsing en examinering naar behoren. Ook is het panel te spreken over het toezicht op de toetsing en examinering door de examencommissie.

Het panel is positief over de toetsvormen in de vakken, die overeenstemmen met de leerdoelen van de vakken. Het panel heeft waardering voor de verschillende vormen van toetsing. Alhoewel de opleiding maatregelen ter zake heeft genomen, beveelt het panel aan de individuele component in de toetsing bij groepsopdrachten explicieter te benoemen en te beoordelen.

Naar de mening van het panel is het proces van begeleiding van de stage en de Masterscriptie naar behoren ingericht. De beoordeling van de scriptie komt op betrouwbare wijze tot stand, doordat zowel de scriptiebegeleider als de onafhankelijke referent daarbij betrokken zijn. Zij voeren de beoordeling aan de hand van een beoordelingsformulier uit. Omdat het niet geheel duidelijk is of de beoordeling van de Masterscriptie door de scriptiebegeleider en de referent onafhankelijk gebeurt, beveelt het panel aan op dit punt tot een transparante procedure te komen. Alhoewel de becijfering van de Masterscripties navolgbaar is, heeft het panel waargenomen dat niet alle beoordelingsformulieren van de scripties volledig worden ingevuld door de scriptiebegeleiders en de referenten. Het panel beveelt aan te zorgen dat zulks wel gebeurt. Het panel ondersteunt het streven van de opleiding en de Examencommissie om tot één beoordelingsformulier voor de Masterscriptie te komen.

Het panel vindt dat de opleiding passende maatregelen heeft genomen om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te waarborgen. Deze maatregelen dragen bij aan de validiteit van de toetsen, de betrouwbaarheid van de beoordelingen en de transparantie van de toetsing. Het panel is van mening dat de opleiding een goed evenwicht bewaart tussen toezicht op de toetsing en examinering en de bureaucratische last, die daarmee gemoeid kan zijn.

Beoordeling van de standaard

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 3, Toetsing als voldoende.

4.4 Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4. De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

De studenten sluiten de opleiding af met de Masterscriptie. In de scriptie komen de beoogde leerresultaten van de opleiding samen. De studenten dienen daarin aan te tonen dat ze in staat te zijn tot het individueel uitvoeren van empirisch onderzoek. Bij de beoordeling van de scriptie worden ook de academische en professionele vaardigheden van de studenten betrokken. Het onderzoek kan kwantitatief zijn maar mag ook kwalitatief zijn. Het panel heeft de Masterscriptie van vijftien afgestudeerden van de opleiding bestudeerd.

De opleiding brengt de studenten in aanraking met de beroepspraktijk, onder meer doordat zij een stage bij een organisatie in het werkveld uitvoeren. Daarnaast kent de opleiding een Raad van Advies die de opleiding adviseert over de aansluiting bij het werkveld. De opleiding organiseert in samenwerking met de studievereniging een carrièredag voor de studenten.

De opleiding bereidt de afgestudeerden voor op de arbeidsmarkt en op een positie in het domein van de opleiding. De opleiding houdt periodiek een enquête onder alumni. Daaruit blijkt dat de afgestudeerden over het algemeen tamelijk gemakkelijk aan een functie komen. De meeste afgestudeerden bekleden de functie van beleidsmedewerker, beleidsadviseur, academisch onderzoeker en toegepast onderzoeker. Daarnaast worden afgestudeerden organisatieadviseur of docent. De afgestudeerden zijn onder meer werkzaam bij adviesbureaus en overheden. Sommige afgestudeerden komen ook terecht in de commerciële dienstverlening waar ze ook niet-sociologische functies kunnen hebben.

Overwegingen

Het panel acht de Masterscripties van een voldoende niveau. Het panel kan zich vinden in de cijfers die door de examinatoren gegeven zijn. Het panel heeft geen van de onderzochte scripties als onvoldoende beoordeeld. In sommige scripties kan de reflectie op de methodologie sterker zijn. Het panel heeft waardering voor de sociaalpsychologische micro-fundering in de scripties maar wil ook pleiten voor meer aandacht voor de micro-macrolink. Het panel beveelt daarom aan het sociologisch karakter van de scripties te bewaken. Het panel bepleit daarnaast om bij primaire dataverzameling de dataverzameling binnen de Masterscriptie te laten toetsen door de Ethische Commissie.

De opleiding bereidt de afgestudeerden adequaat voor op de verschillende aspecten van de beroepspraktijk van belang zijn. Het panel is van oordeel dat de afgestudeerden van de opleiding de beoogde leerresultaten van de opleiding hebben bereikt. Het panel vindt dat de opleiding de studenten goed voorbereidt op posities binnen het domein van de opleiding.

Beoordeling van de standaard

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 4, Gerealiseerde leerresultaten als voldoende.

5. Overzicht van beoordelingen

Standaard	Beoordeling
Standaard 1. Beoogde leerresultaten	Voldoende
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
Standaard 3: Toetsing	Voldoende
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	Voldoende
Opleiding als geheel	Voldoende

6. Aanbevelingen

In dit rapport zijn enkele aanbevelingen aan de opleiding opgenomen. Deze aanbevelingen worden hieronder samenvattend opgesomd.

- Het profiel van de opleiding in termen van de samenhang tussen het PTOB-model, het OMOP-model en de vijf aangeboden specialisaties verhelderen.
- De fase van de Probleemstelling van het PTOB-model sterker in de opleiding naar voren brengen, mede om sociologische vragen explicieter te formuleren.
- De vergelijking met andere opleidingen in Nederland en in het buitenland verder uitdiepen, opdat de opleiding beter op ontwikkelingen in het academische veld aan kan sluiten.
- Kwalitatieve methoden en technieken van onderzoek in het pre-masterprogramma opnemen.
- De werkdruk onder de docenten bewaken.
- De individuele component in de toetsing bij groepsopdrachten explicieter benoemen en beoordelen.
- Zorgen voor een transparante procedure waaruit blijkt dat de twee examinatoren van de Masterscriptie tot een onafhankelijke beoordeling zijn gekomen.
- De beoordelingsformulieren van de Masterscriptie volledig te doen invullen door de scriptiebegeleider en de referent.
- Het sociologisch karakter van de scripties bewaken.
- Bij primaire dataverzameling de dataverzameling binnen de Masterscriptie te laten toetsen door de Ethische Commissie.